

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ

שלשלת האור

שער
ראשון

היכל
שמיני

מאמר

וַיֹּאמֶר גּוֹ' לֹא גּוֹ' שִׁמְד עוֹד יַעֲקֹב — תִּרְצֵ"ד

מכבוד קדושת

אדמו"ר יוסף יצחק

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שני אורסא הן

מליובאוויטש

יוצא לאור בפעם הראשונה מכת"ק

על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים וארבע לבריאה

SEFER HAMAAMORIM—5694-5695
MAAMOR PARSHAS VAYISHLACH 5694

Copyright © 2023

by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213
(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718
editor@kehot.com / www.kehot.org

ORDER DEPARTMENT:

291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213
(718) 778-0226 / FAX (718) 778-4148
www.kehot.com

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

The Kehot logo is a registered trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch®.

נסדר בדפוס „עזרא”

ע”י ירמיה הכהן בן לאה מיטא שי

פתח דבר

לקראת יום הש"ק פ' וישלח, חג הגאולה י"ט כסלו הבעל"ט, יום גאולת כ"ק אדמו"ר הזקן ממאסרו (בשנת תקנ"ט), הננו מוציאים לאור – בפעם הראשונה מגוכתי"ק:

א) מאמר ד"ה ויאמר גו' לא גו' שמך עוד יעקב שנאמר בש"פ וישלח, י"ד כסלו, תרצ"ד (תדפיס מספר המאמרים תרצ"ד שמכינים לדפוס).

ב) מכתב מכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ, מיום ג', ט' מ"ח תרפ"ו – שהגיע לאחרונה לספריית אגודת חסידי חב"ד¹.

*

לחביבותא דמילתא – באים בהתחלת הקונטרס שני פקסימיליות מכת"ק כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ. ובסופו – פקסימילי' מכת"ק של המכתב.

*

לתועלת הלומדים והמעיינים באו בשולי הגליון מראה מקומות וציונים – נערכו ע"י הרה"ת ר' אהרן לייב שי' (בהרשד"ב) ראסקין².

מערכת „אוצר החסידים”

יום הבהיר י"ד כסלו, ה'תשפ"ד
ברוקלין, נ"י.

-
- 1) הוכן לדפוס ע"י הת' חיים אליעזר שי' טווערסקי.
  - 2) הגהת הגליונות נעשתה ע"י הרה"ת ר' יהושע העשל שי' הכהן יארמוש.

הערה כללית:

בכל מקום שצויין לאגרות קודש (סתם) – הכוונה לסדרת אגרות קודש כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ וצוקלה"ה נבג"מ ז"ע.
בכל מקום שזכר כ"ק אדמו"ר – הכוונה לכ"ק אדמו"ר וצוקלה"ה נבג"מ ז"ע.

הקדמות צבה וימחר כו' ושיאלה' רח"ל

- ה' והנה חזקונו שאלך יצורך הוא הובעור. פלית בשאח המאמץ הוא יצורך ופכה אילנות שאן יוצרך ויכתיב בקרבך, ביעשו כחבד ויעמלו שמו עשו בהכר עמלאו לו סל וצבנו סוף יצורך, ואימץ ויצורך עם כסם ישנא, ואימץ (ביתר בתחמי עיניך הוא על התגלה הרבדו וישאלו וימחמו
- ג' ויכתיב הנפיל אימץ בספר בתוך בתוכי במאסר בתוכי ותישן במעלה שאינך יוצר נפשי הבושם הוא יבועי לו לך עיניך שבה זהותו סתם בתורה, ימו
- ד' ובימים אל היצור הוא נשן בטרם שבחיתו ותישן בתוך לו קיום הילך והו' בנין עיניו לפני, וזכרן הנהגתו וטובו העיניו בתפלת של אמון (לפני
- ה' ותיך הוא שם יצורך הוא שם סוף ללב, ודומדומי ועם הוא בטהר בלי ק' קרב, ישנא. מלה זה הוא לו. ויניח שמו יצורך עמלאו בקרב אלה מה שחברו סוף ותר
- ו' בהנה עשו עיניו רב עמלאו יצורך ע' סוף מהו ועל אקדו, אמרם מקו' עמלאו יצורך על אחיזה העשן, ובמה רכניו התאכסה אע"פ מה הבורח מנסי רבין יצור כשכלו עשו וזמנסו אחת יצורך. ביעשו בילת וכו' יצור עם כ' הבורח עשו, ובפני זה עשו. נצור עליו מה שהו' וילעו. עם יצור כפינו, הילכיתו ע' שהפיתו אחת והלכיה. מה
- ז' ובפניה יצורך את רם יאסר מלה למהלך את מקו' ויאמר אחי ותר
- ח' ויכתיב בתורה, ויצור את כנסתו בלג' מרנו לו. שכנין וילך את יצור עמלאו אולי כנסתו שנים הולך עשו, בצמור
- ט' הישו וגם בקצו' בכך הילך, וזה
- י' בתוך ויאהי הילקם כו' לפני ישנא. וכן
- י' והנה עם שאוץ פתעו וכו' ונחית משכ' מלכיה וגו' במשך בלך פלית הושעני. עמיה בלבב האדם בזה סוף בעלגיה. אמרו על אונותם בסמוע ומש' יעו. שמה עקבות הלבנים ועקבות ערף. תשובה בזה אמר שחול הוא עלבו' ה' הלבני' כה' ועיני' סוף לעינים בעקבותיו. בקולותיו בתורה וקולת הילתו וקולת על' תכונה, אמר זה שמה' ועם ויעקבו' את הכסף הוא פתעו. וקול על' בלע. תכונתו ובתורה אמר בלע. יאמר יצור, ואמר בלע כע' סיבוע יצור. אמר בלע. יצור בעקבותיו בזה יצור שמה' עוקב הוי' וימשיך קולו. אמר בעקבותו, ואמר בלע בעיני יצור הוא. יצור וכתיב הילך הימסר אמר בלע ואמרו כי בלע בלע אמרם בלע
- כ' ונשן אמר כולו בלע עמיה הנו. בלע. בלח' סמקיה. הכי ע' הימסרם מאזכר פלית אמרם חתיתו וחזקתו. אמר במה שכי' כה' כי יצור זמא ובלע כה' אמרם כי יצור אמרם כממנה הבאים וקבלתה, ובלע קולת הכי אמר לוית הכינוח במזבח כנה, בורה. קולו אמר עיניו באותם רבוע הוא במה
- ל' (זה יח' ואלה
- מ' אמר ב' התקופה עם אמר העיניו/ חל ילעו בעע. מה שישאלה וצבנו אולי זה

ס"ב

פאקסימיליא מגוכת"ק כ"ק אדמו"ר מהור"י"צ - הגהות להמאמר

ויאמר לו אלקים שמך יעקב לא יקרא שמך עוד יעקב כי אם ישראל יהי שמך ויקרא את שמו ישראל², והנה אומרו שמך יעקב הוא הודעה כללית דשמו האמיתי הוא יעקב, וכמ"ש³ ויקרא שמו יעקב, ופרש"י³ הקב"ה. דבעשו כתיב⁴ ויקראו שמו עשו, דהכל קראו לו כן⁵, וזהו שמך יעקב, ומעתה יקרא גם בשם ישראל, וכמארז"ל (ברכות די"ג ע"א) לא שיעקר שם⁶ יעקב ממקומו, אלא ישראל עיקר ויעקב טפל לו. והנה, בתוארי עיקר וטפל, הנה ידוע, דתואר עיקר, ענינו יסוד הדבר ושרשו, כמו עקרי האילן ושרשי התבואה, דתואר עיקר הוא על התחלת הדבר ויסודו, וכמאמר (שבת פ"ז מ"א) היודע עיקר שבת, ופי' הרע"ב, שידוע דשבת כתוב בתורה דאסור במלאכה. והיינו דאע"ג שאינו יודע פירטי הדינים, הנה ידיעה זו נק' עיקר שבת, להיותו כתוב בתורה. או כמא' (אבות פ"א מ"ז) ולא המדרש הוא העיקר אלא המעשה. ותואר טפל הוא על דבר שאין לו טעם, וכמאמר (נדה פ"ט מ"ז) איזה רוק טפל כל שלא טעם כלום, וביחס אל העיקר הוא כמו דבר שבמילא, והיינו דאין לו קיום מצ"ע, והו' כמו ענין צדדי, ולכן הנה לגבי טומאה, בענין ביטל שם כלי, אמרו (כלים פי"ט מ"ט) אם בטל העיקר בטל הטפלה, או כמאמר (ברכות פ"ו מ"ז) מברך על העיקר ופותר את הטפלה. וצ"ל, מהו"ע עיקר וטפל בהשמות דיעקב וישראל, ואיך הוא שם יעקב הוא שם טפל בלבד, ועם היות דכתיב⁷ בני בכרי ישראל, אבל מ"מ הלא זה דויקרא שמו יעקב קראו הקב"ה, א"כ מהו שהוא טפל. והנה רש"י² פי' לא יקרא שמך עוד יעקב, לשון

---

(1) המאמר מיוסד, כנראה, על ד"ה פדה בשלום תרס"ח (סה"מ תרס"ח ע' נו ואילך). שמיוסד, כנראה, על ד"ה לא הביט באוה"ת בלק ע' אידי ואילך, שמיוסד, כנראה, על ד"ה ולהבין בתוס' ביאור שרש ענין לא הביט במאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ד ע' קפב ואילך.

ד"ה פדה בשלום תש"ג (סה"מ תש"ג ע' 184 ואילך)*, מיוסד, כנראה, על ד"ה הנ"ל תרס"ח. ד"ה והנה עוד יש לפרש בענין לא הביט במאמרי אדמו"ר האמצעי בלק ע' א'תקנב ואילך, מיוסד, כנראה, על מאמרי אדמו"ר הזקן שם.

לכמה ענינים המבוארים בהמאמר – ראה גם ד"ה מי מנה תשל"ג (סה"מ תשל"ג ע' רלז ואילך).

- (2) וישלח לה, י.
- (3) תולדות כה, כו.
- (4) שם, כה.
- (5) פרש"י עה"פ.
- (6) שם: בברכות ליתא תיבה זו. אבל כ"ה בב"ר פמ"ו, ט. וראה תוספתא ברכות פ"א, יב.
- (7) והו': אוצ"ל: והוא.
- (8) שמות ד, כב.

(* ראה לקמן הערה 16.)

אדם הבא במארב ועקבה אלא לשון שר ונגיד. דהנה, עשו טען הכי קרא לו יעקב⁹, ופרש"י, ע"ש סופו שהוא עתיד לעקבני. אמנם אביו קרא לו יעקב ע"ש אחיזת העקב³. והנה רבקה התעוררה לקחת את הברכות אשר הכין יצחק בשביל עשו ולמסור אותן ליעקב, דיצחק יברך את יעקב גם בברכות עשו, ובשביל זה עשתה כמה עניני רמאות, וטענה עם יעקב בריבוי הפצירות, עד שהכריחה אותו והלבישה את יעקב בבגדי עשו החמודות¹⁰, והוכרח יעקב איש תם יושב אהלי¹¹ לרמאות את אביו ולאמר לו אנכי עשו בכורך¹², ויצחק אמר בא אחיך במרמה¹³, ופרש"י בחכמה, ויקח את ברכתך¹³, דגם אחר זה שברך יצחק את יעקב קורא אותן ברכתך, שהם ברכות עשו. דלכא' א"מ, מפני מה היתה ההנהגה באופן כזה דלקיחת הברכות יהי' במרמה מעשו וגם בהעלם דבר מיצחק, ומ"מ הנה גם אחר שנקרא בשם ישראל, לא שנעקר שם יעקב, דהא הדר אהדר¹⁴ קרא¹⁴, וקראו גם בשם יעקב, דמזה מובן, דמ"מ יש בחי' עקב ומרמה אשר בזה דוקא לוקחים הברכות, רק שהעיקר הוא שם ישראל ושם יעקב טפל לו.

והענין הוא¹⁵, דהנה מה שיצחק רצה לברך את עשו, הגם שידע שעשו אינו כדבעי, ומ"מ רצה לברכו, הוא מפני שראה שיש בו ניצוצות קדושות מאד¹⁶,

(9) תולדות כז, לו: הכי קרא שמו יעקב.

(10) שם, טו.

(11) שם כה, כז.

(12) שם כז, יט.

(13) שם, לה (בפסוק ליתא תיבת „את“. אבל כ"ה בכ"מ – ראה גם מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ו ח"א

ע' רמז. מאמרי אדמו"ר האמצעי הנחות תקע"ז ע' ר).

(14) ברכות יג, א (הנ"ל בפנים המאמר).

(15) ראה תו"א תולדות כ, סע"ב ואילך. אוה"ת תולדות קנא, ב ואילך. סה"מ תרל"ט ח"א ס"ע כו

ואילך. תרנ"ד ע' ע ואילך. תרפ"ד ע' קיב ואילך. תש"ב ע' 69 ואילך. ד"ה ויתן לך תשכ"ד (סה"מ תשכ"ד ע' נד ואילך).

(16) מה שיצחק רצה לברך את עשו, הגם שידע שעשו אינו כדבעי, ומ"מ רצה לברכו, הוא מפני שראה

שיש בו ניצוצות קדושות מאד: ראה ספר הליקוטים להאריז"ל תולדות כה, כח. מקומות שצויינו בהערה הקודמת.

במכתב כ"ק אדמו"ר [נדפס מצילום כתי"ק – בהוספה לקונטרס לש"פ ויצא תשע"א]:

„מענה על השאלות“ ששאלו אותם

[א] במש"ב בדי"ה פדה בשלום תשג"ה¹ ס"ב² דמה שרצה יצחק לברך את עשו הוא מפני שראה שיש

בו ניצוצות קדושות מאד, והקשה השואל דהא מפורש הטעם בקרא (בראשית כה.כח) ויאהב יצחק את

(א) הגיע ליידינו רק מענה על שאלה אחת.

(ב) פדה בשלום תשג"ה: הני"ל הערה 1.

(ג) סה"מ תש"ג ע' 186.

ש"פ וישלח, ה'תרצ"ד

ג

ורצה להמשיך עליון¹⁷ אור עליון, שעי"ז ממילא ילוקטו הניצוצות, וע"ד האבוקה כשמתקרבת אל הניצוץ, הרי הניצוץ נכלל ממילא בהאבוקה,¹⁸ כך ע"י שיאיר עליו אור עליון יתעלו הניצוצות ממילא, ויוכלל בהאור עליון, וזהו דהתחלת הברכה היתה ויתן לך האלקים מטל השמים וגו'¹⁹, והוא טלא דנטיף מעתיקא²⁰ הנק' טל תחי', טל שעתידי להחיות בו את המתים²¹, דכתיב²² ואלה המלכים כו' לבני ישראל,

---

עשו כי ציד בפיו, ות"א – וכ"פ רש"י – ארי מצידה הוה אכיל. עוד הביא ברש"י פי' המדרש – והוא בתנחומא ותולדות ס"ח וכ"ה בת"י – שהי' צד אותו ומרמהו בדבריו היאך מעשרין כו'.

– (מה שהקשה בענף יוסף שם למה נקט מצות מעשר דוקא – ותיריך בדוחק' – מובן בפשיטות ע"פ מ"ש ברמב"ם הל' מלכים רפ"ט ויצחק הפריש מעשר. ועיי"ש בלח"מ ובמגדל עיו"ה) – והנה שאלת השואל יש לפרש בשני אופנים –

א) איך אפ"ל כמ"ש בד"ה פדה בשלום, כיון שבתרגום ומדרש מפרש הכתוב באופן אחר. ופשוט אשר אין זה קושיא כלל, כי מקרא אחד יוצא לכמה טעמים, ואפילו לטעמים הפכים (עיי' תוס' שבת פחב סד"ה מה). וא"ת מה הי' טעמו של יצחק בפועל, הנה אמרו"ל בכה"ג (מגילה טו.ב) ככולהו תנאי וככולהו אמוראי.

ב) אם יש למצוא מקור ורמז לפי' המובא בד"ה פדה הנ"ל.

והנה פי' זה הוא בדברי אדמו"ר הזקן (ד"ה ראה ריח בני – בס' תורה אור רס"ב)

– ועיי"ש אשר פי' זה מתאים למ"ש בתנחומא שהי' שואל היאך מעשרין כו' –

וכפי' אדמו"ר הזקן כ"פ להדיא האריז"ל בס' הלקוטים בפסוק ויאהב גו' כי ציד בפיו.

– ודרך אגב: ע"פ הנ"ל, דהיו בעשו ניצוצות קדושה, יובן מה דלכאורה צע"ג הא דראש עשו נקבר במערת המכפלה (ת"י בראשית נ"ג. ועיי"ג"כ סוטה יג.א) – ואז הי' יד בני יעקב תקיפה – אף דאין קוברין רשע אצל צדיק (סנה' מו.א) ואין לחלק בכגון דא בין קודם מ"ת לאחר מ"ת (ועיי' בחדא"ג בסוטה). ועיי' בסנה' ברש"י ד"ה ויחי: ולא הוכשר אצל המקום שיקבר אצלו והחיהו.

ובהנ"ל ניחא, וכמו שביאר האריז"ל בפע"ח שי"ט פ"ג.

ואע"פ כן אין להקשות, דא"כ למה אמרו"ל (סנה' מו.א) ב' בתי קברות היו מתוקנין כו' ולא חילקו דאם יהא נודע – באיזה אופן שיהי' – דהוא ע"ד מ"ש בענין עשו יש לקברו בקברות אבותיו – דמוכרח ומבואר בכ"מ דמשנית[נ]ה תורה ובדיני אדם, הנה בענין מלקות מיתה וכה"ג אין תשובה ענינים שבלב ובהעלם משנים הדין. ועיי' גו"ב מהד"ק או"ח סל"ה".

(17) עליון: אוצ"ל בבסה"מ תרס"ח שבהערה 1: עליו.

(18) ראה תו"א בראשית ו, א. לקו"ת במדבר ד, א. ביאורי הזהר לאדמו"ר האמצעי מב, ג ואילך.

המשך תער"ב פשע"ד (ח"ג ע' א"מא).

(19) תולדות כז, כח.

(20) ראה זהר ח"ב סא, ב. סב, ב. פג, א. פת, א. ח"ג קכח, ב. קלה, ב. רפת, א (אד"ז).

(21) ראה שבת פח, ב.

(22) וישלח לו, לא.

ד) ראה גם לקו"ש חכ"ה ע' 121 הערה 50.

ה) ראה גם לקו"ש שם ע' 118 ואילך. וש"נ.

ו) תולדות כ, ג.

ז) ראה גם לקו"ש חט"ו ע' 193.

והן ז"מ²³ קדמאין דתהו דמית²⁴, וע"י הטל נעשה תחה"מ. דידוע²⁵ דיעקב ועשו הן תהו ותיקון, וטל הוא בחינה ומדרי' שלמעלה מבחי' תיקון ותהו²⁶, דטל הוא גבוה במעלה ומדרי' מבחי' באר מים חיים²⁷, דבאר מים חיים הוא בחי' כתר דתהו כמ"ש במ"א²⁸, וטל הוא למעלה מבחי' תהו, ולכן, הנה²⁹ כאשר אלי' הנביא אמר (מ"א ט"ז א'³⁰) אם יהי' השנים האלה טל ומטר כ"א לפי דברי, ואיתא בירושלמי (ברכות פ"ה ה"ב) דעל המטר נשמע לו ועל הטל לא נשמע לו, דטלא לא מיעצר³¹, והיינו דעד בחי' התהו שייך העלאת מ"ן, ולכן הנה המטר הוא תלוי בעבודה, והי' אם שמוע תשמעו וגו' ונתתי מטר ארצכם וגו'³², דמטר כולל כללית ההשפעה גשמית דצרכי האדם³³, דזה תלוי בהעבודה בב' אופנים דשמוע ותשמעו, שהוא עבודת הצדיקים ועבודת בעלי תשובה, דוהי' אם שמוע הוא עבודת הצדיקי', כמ"ש³⁴ ועמך כולם צדיקים, בהעבודה דקבעומ"ש בתפלה וקיום המצות וקבלת עול תורה, אבל מי שחטא ופגם והעביר את הדרך³⁵, הוא תשמעו, ועט ער דער העריץ³⁶, וכמאמר³⁷ מאן דבעי למידע ידע, ומאן דלא בעי לידע ידע, מאן דבעי לידע בהעבודה דתו"מ, ידע שהוא עובד הוי' וממשיך גילוי אור בעבודתו, ומאן דלא בעי לידע, הנה ידע, וכמשל האב המיסר את בנו ומוכיחו, כי בהא דוחשב מחשבות לבלתי ידה ממנו נדח³⁸, יש כמה דרכי' ואופנים שונים, וזהו דכתיב³⁹ ואד

23 = ז' מלכין.

24 ראה זח"ג קכח, א (אד"ר). עץ חיים שער הכללים פ"א. שער ח (שער דרושי נקודות) פ"ד.

25 ראה לקו"ת להאר"ז ס"פ וישלח. תו"א וישלח כד, א ואילך. שם, ג ואילך. אוה"ת וישלח

רלא, ב ואילך.

26 ראה לקו"ת עקב יד, ב. אוה"ת עקב ס"ע תקל.

27 ראה אוה"ת שם.

28 וכמ"ש במ"א: בסה"מ תרס"ח שבערה 1: „וכמ"ש בלקו"ת בהביאור דאז ישיר עלי באר [חוקת

סג, ג].

29 ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ד ע' קסא. תקס"ח ח"א ס"ע תקנב ואילך. אוה"ת שה"ש ח"ב

ע' תקד. ע' תקי ואילך. סה"מ תרל"ג ח"ב ע' תקנג ואילך. ד"ה וידבר גו' המטות תרע"ה (המשך תער"ב

ח"ה ע' א'תסג ואילך).

30 מ"א ט"ז א': אוצ"ל: מ"א י"ז א'.

31 תענית ג, סע"א ואילך.

32 עקב יא, יג"ד.

33 ראה גם רמב"ן ר"פ בחוקותי.

34 ישעי' ס, כא. וראה סנהדרין ר"פ חלק.

35 ע"ד לשון אדמו"ר הזקן בלקו"ת אחרי כז, ג. פ' ראה לד, א. שבת שובה סד, ד. סו, א. ועוד.

36 ראה גם סה"מ תרצ"ז ס"ע 305.

37 ראה תורת שלום – ספר השיחות ע' 25. ספר השיחות תש"ד ס"ע 138. וראה הוריות יב, א.

כריתות ה, סע"ב.

38 שמואל"ב יד, יד. וראה תניא ספ"ט. הל' ת"ת לאדה"ז פ"ד ס"ג.

39 בראשית ב, ו.

ש"פ וישלח, ה'תרצ"ד

ה

יעלה מן הארץ והשקה את כל פני האדמה, וכתוב⁴⁰ יערוף כמטר וגו' שברו בריות ערפן בתשובה מיד המטר יורד, והשקה את כל פני האדמה, אבל למעלה מבחי' תהו לא יש העלאת מ"ן, ואינו תלוי בעבודה, וממילא לא מיעצר, ולכן הנה ע"י הטל מתעלים ממילא בחי' הניצוצות דתהו, ולזאת רצה יצחק לברך את עשו להמשיך בחי' אור עליון בכדי שיתעלה.

אבל⁴¹ באמת טעה בזה, כי הוא ראה את עשו בדרך מלמעלה למטה, מצד בחי' המקיף דלבונה זכה⁴¹, וחשיב⁴² שהוא טוב, אלא שהוא מגושם, והיינו ע"ד הטוב דנוגה, וא"כ הרי אפשר להתברר באופן כזה, וכמו שאנו רואין, דלפעמים הנה בעת רצון שלמעלה, הרי גם המגושם מתעורר לצאת מגשמיותו וחומריותו. אבל באמת טעה בזה, כי עשו הי' רע, ולא זו בלבד שהי' מגושם, הי' רע ממש ברתחת הדמים וברציחה, וברע גמור הרי א"א להיות הבירור באופן כזה. דהנה גילוי אור עליון במקום הרע הוא באחת משתי פנים, אם שהאור עליון נבלע בתוכו, או שהוא מבטל ומבטל כל מציאותו של הרע לגמרי. דהנה ידוע⁴³ שיש יניקת חיצוני' גם מבחי' מקיף עליון, וכמ"ש⁴⁴ אם תגביהי כנשר וגו', דדרך הנשר הוא בשמי'⁴⁵, שהוא בחי' מקיף, והיינו בחי' חיצוני' המקיף, דשם כחשיכה כאורה⁴⁶, ויכולים הכל לקבל. וזהו דאם הי' נמשך על עשו מבחי' חיצונית המקיף הי' האור נבלע בתוכו⁴⁷, ואם הי' נמשך מבחי' פנימי' המקיף, דהסט"א א"א להם לקבל אור פנימי, הי' מתבטל ונאבד מציאותו לגמרי, וכמ"ש (מ"ב י"ט ל"ה) ויצא מלאך ד' ויך במחנה אשור וגו', ואז היו נאבדים ג"כ הניצוצות דקדושה שהיו בעשו, אשר ב' האופנים, אם שאור העליון ח'ו יבלע ברע, או שהניצוצות יודחו, אין זה כפי הכוונה העליונה, וכמא'⁴⁸ ברוך הוא שחשב את הקץ לעשות, שיהי' קץ וגבול בעבודת הבירורים⁴⁹.

(40) האיזנו לב, ב. ב"ר פי"ג, יד ובמפרשים שם. ירושלמי תענית פ"ב ה"א.

(41) תשא ל, לד. אמור כד, ז.

(42) וחשיב: אוצ"ל כבסה"מ תרס"ח שבהערה 1: וחשב.

(43) ראה תו"א הוספות לויחי קב, ב ואילך. סה"מ תרל"ב ח"א ע' נג ואילך. תרנ"ט ע' קסב ואילך.

תרצ"ב ע' תלט ואילך. תש"ד ע' 84 ואילך.

(44) עובדי' א, ד (ושם: תגבי').

(45) ע"פ משלי ל, יט.

(46) ע"פ תהלים קלט, יב. וראה לקו"ת צו יב, א.

(47) נבלע בתוכו: "דזהו ההפרש בין הקדושה ולהבדיל הקליפות וסט"א, דקדושה הו"ע אכילה,

וכמ"ש ואם האכל יאכל, אבל בקלי' וסט"א הו"ע בליעה והעלטה, כמ"ש חיל בלע [איוב כ, טו], ועשו

אמר הלעיטני [תולדות כה, ל] — סה"מ תש"ג שבהערה 1.

(48) הגדה של פסח פיסקא "ברוך שומר הבטחתו".

(49) ראה גם סה"מ תרצ"א ע' רנט.

והנה בעבודת הבירורים יש ב' אופנים, הא', הבירור בדרך קירוב⁵⁰, והב', בקירוב הבא אחר הריחוק והדחי'. והענין הוא, דהנה כתיב (משלי י"ג כ"ג) רב אכל ניר ראשים ויש נספה בלא משפט, ניר פירושו אור ומזל, וכמ"ש (מ"ב ח' י"ט) לתת לו ניר ולבניו כל הימים, וגם פירושו חרישה, וכמ"ש (הושע י' י"ב) נרו לכם ניר, דהנה בכל הדברים הגשמיים, הנה בכל דבר ודבר יש בו ניצוץ דקדושה⁵¹, והעבודה הוא לברר את הניצוץ לזככו ולהעלותו שיוכלל בקדושה, וכמו המאכל הגשמי יש בו ניצוץ דקדושה וכאשר האדם אוכל בכוונה לש"ש, אשר בכח ההיא ילמוד ויתפלל, אז הוא חרישה טובה, ומברר את הניצוץ דקדושה הנמצא בהמאכל ההוא, דע"י שמתפלל ולומד בכח האכילה, הרי מזדכך הניצוץ ועולה ונכלל בקדושה, וכן הוא בעבודת בירורי המדות, שמעלה אותם לקדושה, וכללות הבירורים בדברים הגשמי' נקרא בשם אכילה ובשם לחם, דלחם הוא ל' מלחמה⁵², דעבודת הבירורים בא במלחמה, הן זה מה שהאדם לוחם עם עצמו, והן זה שלוחם עם הדבר הגשמי שבו נמצא הניצוץ. וזהו רב אכל, דע"י הניר שהוא חרישה נמשך האור והמזל, אבל כל עבודה צריכה להיות באמת, והיינו שיהי' לפי ערכו, שלא יהי' מוטעה בעבודה. דהנה, הרבה דרכים יש להם להנה"ב ויצה"ר שהם מתנכלי' אל האדם, ותחת ענינם הוא לגשם את האדם בעניני אכו"ש בדברים המותרים, ולכן נק' אומן⁵³, וכאמרז"ל (שבת דק"ה ע"ב) כך אומנתו של היצה"ר כו', דלבד זה מה שבא לכאו"א לפי ערכו, להקטנים לפי ענינים, ולבינונים וזקנים כפי ענינם, הנה לבד זאת הנה בכאו"א הוא מתחיל מצד עניני קדושה, כמו אכילת סעודות שבת והדומה, וכן הוא בענין המדות, שמטעה את האדם ומפתה אותו במדת ההתנשאות או הדומה בטעם של לשם שמים, שע"ז מזהיר רבינו נ"ע בפכ"ח⁵⁴ וגם אל יהי שוטה לעסוק בהעלאת המדות וגו', אשר כן הוא גם בשארי המדות שאינו לפ"ע עדיין להעלותם, ולזאת הנה לפעמים צריך האדם למנוע עצמו באכו"ש גם בזמנים הקבועים לשמחה וענג, והיינו בדרך דחי', והגם דע"ז הרי נדחי' גם הניצוצות דקדושה, דזהו ויש נספה בלא משפט⁵⁵, דמשפט הוא עבודת הבירורים, ולפעמים דלצורך שעה, הנה הישועה מן השמים בישועת נפשו, צריך להיות באופן כזה דוקא שיאבד המנגד לגמרי, ובהכרח דלשעה נדחי' הניצוצות ג"כ, ואח"כ צ"ל צירוף, והיינו לחזור ולקרב את הניצוצות שנדחו,

(50) ראה סה"מ תרנ"ט ע' קעג ואילך. תש"ד ע' 106 ואילך.

(51) ראה עץ חיים שער לט (שער מ"ן ומ"ד) דרוש ג. ובכ"מ.

(52) ראה לקו"ת נשא כו, ב. ובכ"מ.

(53) ראה גם ד"ה אור לארבעה עשר שנה זו (לקמן ע' 000). שיחת כ' כסלו שנה זו (לקו"ד ח"א ע' 53)

ריג. ספר השיחות תרצ"ד ע' 332). וש"נ.

(54) ב[תניא] פכ"ח: לה, א.

(55) ראה גם סה"מ עת"ר ע' רמב.

לבררם לזככם ולהעלותם לקדושה, דכל הסדר בעבודת הבריורים, הן בהקירוב והן בהקירוב שנעשה אחר הריחוק, שייך רק במדרי' התיקון, להיות דתיקון הוא סדר והדרגה⁵⁶, אבל בתהו אם ה' ביטולו ואיבודו של עשו, אז היו הניצוצות נדחים לגמרי. ולזאת הרי ה' א"א שיהי' הבריור דעשו ע"י שיומשך עליו אור עליון, כ"א ה' צ"ל המשכת האור דבחי' טל השמים ליעקב דוקא, דהקדושה כלי לקבלת אור העליון גם בחי' פנימית המקיף, וע"י יעקב נעשה הבריור לאט לאט, באופן שלא יתבטלו, ויתבררו הניצוצות בסדר והדרגה⁵⁷. ולכן ה' צריך להיות הברכות ליעקב דוקא, להיות הוא דוקא בכחו ויכולתו לברר ניצוצות אלו לזככם ולהעלותם.

ומ"מ הנה יצחק רצה לברך את עשו בטל השמים ורוב דגן. ובשביל יעקב הכין ברכה אחרת, והוא מה שברכו, כאמור בסוף הפרשה בלכתו לפדן ארם, שאמר לו⁵⁸ ויפרך ויברך וגו' ויתן לך את ברכת אברהם וגו'⁵⁹. דהנה אמרו⁶⁰ ל"כ כך היא דרכה של תורה, פת במלח תאכל, ומים במשורה תשתה וכו', ובתורה אתה עמל. ורצה יצחק שיעקב יהי' ע"פ דרכה של תורה⁶¹, ולזאת רצה ליתן הברכות דרוב דגן ותרוש לעשו, ורביקה רצתה שיתברך יעקב גם בברכות אלו דרוב דגן ותירוש, רק שיהי' באופן כזה שיגיעו בנקל ושיוכלו להתברר, והיינו דיושלם הכוונה העליונה בעבודת הבריורים, ובשביל זה עשתה כמה ענינים דהברכות אשר הכין יצחק בשביל עשו יגיעו ליעקב.

והענין הוא, דמי שרוצה לזכות בכתרה של תורה, אינו צריך לבחור בענינים הגשמיים דהיינו רוב דגן ותירוש. ובד"כ כל ישראל, גם מי שאינו עוסק בעסק התורה כמו היושבי אהל, והיינו הבעלי עסקים, אינו צריך ליתן השתדלות והתאמצות יתירה ע"ז, מ"מ כאשר ענינים אלו באים בדרך ממילא או עכ"פ שלא

(56) ראה המשך תער"ב פרע"א (ח"ג ס"ע תשנה ואילך). ובכ"מ.

(57) בסה"מ תש"ג שבהערה 1: "ויתבררו הניצוצות שנפלו למטה מטה, דזהו יעקב י' עקב, דגם בעקביים ממש ביכולתו של יעקב לברר ולהעלות הניצוצות היותר נמוכות, להיות שליעקב יש הכלים רחבים דתקון".

(58) תולדות כה, ג-ד.

(59) ראה גם תורת חיים תולדות קנג, א. קסב, א ואילך.

(60) אבות פ"ו, ד.

(61) במאמרי אדמו"ר האמצעי שבהערה 1: "ויובן כ"ז במה שאנו רואים, שבאמת עפ"י התורה לא ה' ישראל ראוים לקבל ספע גשמי' דתענוגי עוה"ז בגדולה ובעושר עם כל חמדת תענוגי עוה"ז במאכלים טובי' ולבושים ובתיים יקרים וכל הון יקר כו', כי אין זה חלקם וגורלם כלל, שהרי אמר כי חלק הוי' עמו יעקב כו' [האזינו לב, ט], ואיך יתגעלו בגיעול תענוגי' גופני' כ"כ, וראי' לזה ממה שגזרו אומר במשנה [אבות פ"ד מ"א] פת במלח תאכל ועל הארץ תישן וחיי צער תחי' כו', כי כך הוא דרכה של תורה, ולא בדרך אחר בהון ועושר ותענוגי עוה"ז, שהרי אמרו שמנת עבית כו', וישמן ישרון ויבעט [האזינו שם, טו], וכן אמר ובתיים טובים כו' [ואתחנן ו, יא], ורם לבבך ושכחת כו' [עקב ח, יד]."

ע"י השתדלות יתירה, ה"ז טוב ונכון הדבר מאד, כי עי"ז ניתוסף תוס' אור וחיות רב, וכידוע⁶² דדצ"ח הגשמיים שרשם מבחי' התהו שקדום לתיקון, וע"י הביורור נמשך לו תוס' אור וחיות מביורורי הניצוצות דתהו, וכמ"ש⁶³ לא על הלחם לבדו יחי' האדם כי אם על כל מוצא פי הוי' יחי' האדם, והגם דבאדם ג"כ יש בו מוצא פי ה', אמנם בחי' מוצא פי ה' שבאדם הוא מבחי' התיקון, ומוצא פי ה' שבמאכל הוא גבוה יותר, להיותו מבחי' התהו, ולכן עי"ז דוקא יחי' האדם⁶². דזהו"ע ירדת הנשמה בגוף שנתלבשה בגוף ונה"ב, דע"י הכפי' וביטל שפועל בנה"ב, עי"ז מתוסף אור בנה"א. וכפי אשר ידע אינש בנפשו איזה מדה פרטיות שצריך לברר, כן צריכה להיות עבודתו, וכמו במדת הכעס או התנשאות והתפארות, הנה בכל כפי' שכופה א"ע שלא להתכעס ושלא להיות בהגבהת רוח דהתפארות, הנה ניתוסף לו עי"ז אור בנפשו האלקית, הן בהשגה, שנעשה כלי להשגה טובה באלקות, והן בעבודה שלב, וכש"כ כאשר פועל בעצמו הכנעת המדה, וכמו במדת הכעס הנה לא זו⁶⁴ שלא יתפעל מנגד הרצון, אלא אדרבא ימצא איזה תועלת מזה. וכן בבירור וזיכרון מדת ההתנשאות, הנה לא זו בלבד שרואה חסרון עצמו ומעלת זולתו, אלא עוד זאת, שמביא לו תועלת גדולה, ע"ד מכל מלמדי השכלת⁶⁵ דלומד מכל אדם⁶⁶, דע"י כ"ז הרי ניתוסף ריבוי אור בנה"א, וכמ"ש⁶⁷ ורב תבואות בכח שור, דלבד זאת דכאשר פועל בעבודתו שהנה"ב יהי' בבחי' רצוא לאלקו, שהרצוא של הנה"ב הוא רצון תקיף שלמעלה מטו"ה, דעי"ז נעשה בנפה"א ג"כ הרצוא באופן כזה, דהנה"ב הנה כשמו כן הוא, שהוא בהמי, והרצוא שלו הוא בתוקף גדול ביותר, והנה"א הוא שכלי בעצם מהותו שהוא שכל אלקי, וע"י הרצוא דהנה"ב נעשה בו יתרון גדול, הנה לבד זאת הרי בכל כפי' וכפי' שפועל בנה"ב, מתוסף אור נעלה בנה"ב⁶⁸, שמוסיף לו אור וחיות בעסק התורה ועבודה. והוא הנק' אור נוגה⁶⁹, שהוא אור חזק ובהיר יותר מסתם אור⁷⁰, וכמו אור השחר⁷¹ או אור הקשת, שמאיר ומבהיק באופן אחר מכמו אור השמש, וזה

(62) ראה לקו"ת צו יג, טע"ב ואילך.

(63) עקב ח, ג (ושם ליתא תיבת „אם“).

(64) לא זו: אוצ"ל: לא זו בלבד.

(65) תהלים קיט, צט.

(66) אבות פ"ד מ"א.

(67) משלי יד, ד. וראה לקו"ת האוינו עה, ב ואילך. סה"מ תרס"ב ע' רמט ואילך. ספר הערכים חב"ד

ח"א ערך אהבת ה' – ההוספה שבה כו'. וש"נ.

(68) בנה"ב: אוצ"ל כבסה"מ תרס"ח שבהערה 1: בנה"א.

(69) משלי ד, יח.

(70) ראה לקו"ת בלק טט, ד. ספר הערכים חב"ד ח"ג ערך אור נגה. וש"נ.

(71) ראה רלב"ג משלי שם. אוה"ת נ"ך עה"פ משלי שם (ח"א ע' תקסב).

דוגמא לאור הבא ע"י הביירוים⁷². וכשם שהוא בבירור הנה"ב, כמו"כ הוא בכל העניני' הגשמיים והחומרים, דכשהאדם מברר אותם נתוסף ע"י ריבוי אור וחיות בנה"א, וכמא' (יומא דע"ו ע"ב) חמרא וריחנא פקחין, ופרש"י, פקחוני, עשאוני פקח. ולזאת רצתה רבקה שיתברך יעקב דוקא גם בברכות אלו דורוב דגן ותירוש, שיעסוק בהם בכוונה לש"ש ויתוסף לו על ידם ריבוי אור וחיות.

אמנם לקיחת הברכות הי' צ"ל במרמה דוקא משני טעמים⁷³, הא', להורות ע"ז דדברים הגשמים צריכים לבוא להאדם בדרך ממילא, והיינו שצ"ל שלא בבחירה ודעת מה שהאדם יבחר בזה ויניח דעתו להתאמץ ולהשתדל להשיגם, כי הדעת מעורב טוב ורע⁷⁴, וכאשר בוחר בהם בבחירתו ודעתו הרי נאחז בהתעורבות רע שבזה, ויכול להיות שלא יוכל לברר. ומהאי טעמא צריכים להזהר מהמותרות בדברים הגשמיים, גם בדברים המותרים, והיינו דגם בדברים המותרים צריך להיות הגבלה ובמדה מצומצמת כפי המוכרח לו, דלכך זאת אשר לענין עבודת הביירוים די ומספיק כל ענינים הגשמים שהאדם מוכרח בהם לצרכי קיום גופו, הרי לכך זאת הנה מאחר דלפי טבעו הוא מותר, אינו צריך להכניס עצמו בזה פן לא יוכל לברר, דבכאו"א הנה במה שמוכרח לו לפי מצבו וענינו, הנה כל הדברים האלו ביכולתו לברר, אבל מה שהוא אצלו מותרות לא יוכל לברר, כי כל דבר גשמי מה שהאדם בוחר בבחירתו ודעתו יכול להיות שלא יהי' ביכולתו לברר, ובפרט דע"י בחירתו בזה ה"ה נאחז בסבך⁷⁵ התעורבות רע, שאז דרוש עבודה ויגיעה לבררם, אמנם כאשר הדברים הגשמים באים לו להאדם בדרך ממילא, או עכ"פ שלא ע"י השתדלות יתירה בזה יהי' ביכולתו לבררם לזככם ולהעלותם. ועם היות דיש עושר צפון לבעליו לרעתו⁷⁶, דלפעמי' הנה נותנים להאדם השפעה מרובה כדי לבוחנו אם יעמוד בנסיון לפעול בהם בכוונה לש"ש בהחזקת התורה ובהידור מצוה, וכידוע דבהבחינות שלמעלה, מה שבוחנים את האדם כמ"ש⁷⁷ כי מנסה ה"א אתכם וגו', הרי זה בא בשני אופנים שונים והפכים⁷⁸, בנסיון דעניות ויסורים ר"ל, ובנסיון דעשירות ורוב טוב, אמנם משמים מיהב יהבי לי⁷⁹ כח ועוז שיוכל לבררם, מה שע"ז נתוסף לו אור וחיות רב כנ"ל.

(72) ראה גם תורת שלום – ספר השיחות ע' 129.

(73) בהבא לקמן – ראה המצויין בהערה 1. וראה גם אוה"ת מטות ע' א'שמג. סה"מ תרל"ג ח"א ס"ע מד ואילך. תרל"ז ח"א ע' קא ואילך. עת"ר ע' ק ואילך. תרע"ח ע' פג. שיחת ש"פ וישלח, י"ג שבט תשי"א (לקו"ש ח"א ס"ע 55 ואילך. ח"ב ע' 515).

(74) ראה לקו"ת שם, ב. ד"ה מי מנה תרע"ה (המשך תער"ב ח"ה ע' א'תמד).

(75) ע"פ וירא כב, יג.

(76) קהלת ה, יב (ושם: שמור לבעליו).

(77) פ' ראה יג, ד.

(78) ראה גם ד"ה אז יבקע שנה זו (לקמן ע' 0001). לקו"ש ח"ב ע' 642. ח"ד ע' 1098.

(79) לשון חז"ל – תענית כה, א (ע"פ גירסת העין יעקב וב"ח שם).

ויאמר גו' לא גו' שמך עוד יעקב

וזהו הטעם מה שהסכמת יעקב על לקיחת הברכות דעשו באו ע"י ריבוי הפצירות דרבקה אשר יעקב לא רצה בזה עד אשר צייתה לו רבקה, להורות ע"ז שלא יבחר בזה בבחירתו ודעתו, כ"א כשבאי' בדרך ממילא. וזה מה שרבקה הוכרחה לקחת את הברכות מיצחק בהעלם דבר ממנו, הוא מטעם אחר, והוא טעם הב'. דהנה, לכאו' היתה יכולה רבקה לפעול אצל יצחק אשר יברך את יעקב בברכות אלו, וכשם דבכללות ענין הליכת יעקב לפדן ארם לקבל גילויי אורות דלובן העליון ולברר צאן לבן הי' ע"י התעוררות רבקה⁸⁰, הנה כמו"כ הי' אפ"ל אשר גם בענין הברכות היתה יכולה לפעול באיזה אופן שיהי', ולא יהי' בהעלם דבר מיצחק, ושיהי' בהעלם דבר מיעקב, דאז הי' ג"כ אצל יעקב בדרך ממילא, ולמה הוכרח להיות אופן קבלת הברכות בדרך מרמה מעשו ובהעלם דבר מיצחק. אך הענין הוא, דקבלת הברכות הוכרחו להיות באופן כזה בשביל ב' ענינים, הא', לפי שהניצוצות באו לעשו בדרך מרמה, וכמ"ש⁸¹ והנחש הי' ערום, ורימה את חוה ואדם⁸², א"כ הרי תחלת לקיחת הניצוצות דקדושה הי' במרמה, ולזאת הי' צ"ל הבירור והלקיחה ממנו ג"כ בדרך מרמה. דהנה רבקה ויעקב הם אדם וחווה⁸³, וכאמרז"ל (ב"מ דפ"ד ע"א) דשופרי' דיעקב כעין שופרי' דאדה"ר, ורבקה היא בחי' חוה, ובאו לתקן אדם וחווה⁸³, ומהאי טעמא התחלת ההתעוררות לקחת את הברכות היתה מרבקה, דכשם שבחטא עה"ד הי' ההתחלה מחוה, דכתי'⁸⁴ ותתן גם לאישה עמה ויאכל, שהי' בריבוי הפצירות ומיללת עליו בקולה⁸⁵, הנה כמו"כ בהתיקון, הי' ההתחלה מרבקה ובריבוי הפצירות. והב', דהנה ידוע דעיקר הכח על הבירורי' הוא מח"ס, וכמבואר בסידור⁸⁶ כביאור ענין ברוך אומר ועושה⁸⁷, בח"ס, וברוך גוזר ומקיים⁸⁷, בחכ' דאצי', דכל הבירורים הוא ע"י בחי' חכ', וכמאמר בחכ' אתברירו⁸⁸, אמנם בכדי שיהי' בחכ' אתברירו, הוא ע"י הכח והעוז דח"ס, וח"ס אינו בא בדרך המשכה, לכן נק' ח"ס בשם ערמה, וכמ"ש⁸⁹ אני חכמה שכנתי

(80) ראה תולדות כז, מג ואילך.

(81) בראשית ג, א.

(82) ראה פרש"י שם, ד.

(83) ראה לקוטי תורה להאריז"ל תולדות כז, יג (ד"ה עלי קללתך בני). וראה שם כה, כא (ד"ה לה'

לנוכח אשתו).

(84) בראשית שם, ו.

(85) ראה ב"ר פי"ט, ב. פ"כ, ח.

(86) סידור עם דא"ח טו, א.

(87) ברכת „ברוך שאמר“.

(88) ראה זח"ב (היכלות) רנד, סע"ב. עץ חיים שער ח (שער דרושי נקודות) פ"ו. שער יח (שער רפ"ח

ניצוצין) פ"ה. שער לט (שער מ"ן ומ"ד) דרוש א. תניא אגה"ק סכ"ו (קמד, ב). סכ"ח. סהמ"צ להצ"צ

לא, ב. טו, ב. אוה"ת אמור ח"ג ע' תתסג. סה"מ תש"ח ע' 206. תש"ט ע' 55.

(89) משלי ח, יב. וראה פירוש המלות פל"ח. מאמרי אדמו"ר האמצעי תצא ע' תקלב ואילך. אוה"ת

מטות, סה"מ תרל"ג, תרל"ז, עת"ר שבערה 73.

ש"פ וישלח, ה'תרצ"ד

יא

ערמה, ומהאי טעמא הי' צ"ל בהעלם דבר מיצחק, וזהו בא אחיך במרמה¹³, ופרש"י בחכמה, שהוא בחי' ח"ס, ואומר¹³ ויקח את ברכתך, דגם לאחר שמסרם ליעקב נקראי' ברכות עשו, להיותם הכח והעוז לברר הניצוצות דתהו שנמצאי' בכל הענינים הגשמיים, והוא כשהאדם עוסק בדברים הגשמיים שהם המוכרחים לקיום גופו כמו באכו"ש וכו', הנה הביורר בזה הוא שיאכל המאכל בכוונה לש"ש, לא למלאות תאוות נפשו, כ"א רק שבכח אכילה ההיא יתפלל וילמוד, וכאשר פועל בעצמו שלא יתאוה אל גוף הגשמי, ואוכלו רק מפני שמוכרח לזה, אז הנה באמת אינו מרגיש את הטעם והתענוג הגשמי שבהמאכל, וכפי אופן הפעולה בעצמו בהעדר התאוה להגשמי כן הוא יהי' העדר ההרגש שלו. וכידוע⁹⁰ דכללו' העולם, הרי קודם חטא עה"ד, שבא בערמת הנחש, הי' העולם בדקות יותר, איידעלער, והיינו שלא היו מקבלים ענג מהגשמיות, ורק ע"י חטא עה"ד הוא שנעשה התאוה באדם⁹¹, שעיי"ז הורד והושפל העולם ונעשה בזה תענוג גשמי. אבל קודם החטא, הנה אף גם שעסקו בענינים הגשמיים, לא הי' בזה הרגש תענוג גשמי. וכמו"כ הוא עתה, מה שיש בהמאכל תענוג גשמי, אשר זה מוריד מאד ר"ל, וכידוע בענין בעלי הנאה שמתענגים בעניניהם, אשר זה מוריד ומגשם ופועל ר"ל טמטום הלב וטמטום המוח, וכמו שרואין במוחש, דגם אלו שיש בהם השגה טובה בהבנת ענין אלקי, ובכ"ז אינו פועל ישועות בנפשם בהטבת מדותיהם, דהסיבה לזה הוא הנאת עצמם מעצמם, וצדקת עצמם בעיני עצמם⁹², די צופרידינקייט באיי זיך פון זיך, און די גירעכטיקייט באַ זיך פון זיך, ואָס די צופרידינקייט און גירעכטיקייט פועל ר"ל טמטום הלב, ולפעמים גם ר"ל טמטום המוח, דגם כאשר מבין איזה השגה והבנה בענין אלקי, הנה ההתפעלות אינו מטוב הענין כ"א מעצמו, ער איז צופרידין און הנאה⁹³ פון זיך. וכן הוא בכל ענין גשמי, הנה ההנאה מעבה ומגשם ומוביאו לידי עניני רע ח"ו, מה שאינו בערך מהותו כלל, אבל כאשר פועל בעצמו שלא יתאוה להתענוגים הגשמיים אז באמת אינו מרגיש בזה תענוג גשמי, רק מה שמתחזק כוחו בזה, וכאשר כוונתו הוא בחיזוק הכח בשביל עבודת השי"ת בקיום התו"מ ועבודה שבלב, וכש"כ אם כוונתו שיקבל חיותו מהמוצא פי ה' שבלחם כנ"ל⁹⁴, ולומד ומתפלל, הרי בזה הוא מעלה את הניצוץ.

---

(90) ראה לקו"ת להאר"ז בראשית ג, א (ד"ה ונבאר מעלת אדה"ר). סה"מ תרס"ח ע' נ. תרפ"ד ע' רנז. ובכ"מ.

(91) ראה מורה נבוכים ח"א פ"ב. רבינו בחיי בראשית ג, ה. תו"א בראשית ו, ד. תורת חיים בראשית ל, ג ואילך.

(92) ראה גם ספר השיחות תרצ"ו ע' 130.

(93) און הנאה: אוצ"ל: און הגָט הנאה.

(94) ריש ע' ח.

והנה תכלית השלימות של ימות המשיח ותחמה^מ, שהוא גילוי אוא"ס ב"ה בעוה"ז הגשמי, תלוי במעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות⁹⁵, בעבודת הברורים, בב' דרכי עבודה דיושבי אהל ובעלי עסקים, אשר בעניני העבודה בעשיית כלים לאלקו', יש יתרון לבעלי עסקים על יושבי אהל⁹⁶, דהיושבי אהל, הנה עיקר ענין עבודתם הוא בהמשכת אור וגילוי, ולכן הנה כל התעסקותם צריכה להיות בלימוד התורה ובעבודה שבלב והיינו להאיר אור תורה ומצוה, אמנם בהברורים דענינים הגשמים לעשותם כלים לאלקות, הנה העיקר הם הבעלי עסקים העוסקים בעניני עולם בדברים הגשמים, אבל צריכה להיות עבודה תמה, והיינו אשר לבד זאת מה שעסק פרנסתו יהי עפ"י תורה ושלא יהי מוטרי ומבולבל באופן שיהי לו ח"ו מניעה לתפלה בציבור במתינות וקביעות עתים לתורה בכ"י, הנה לבד זאת, הנה צריך להיות קבוע בלבו אמיתת הדבר אשר ברכת ד' היא תעשיר⁹⁷, וההשפעה היא מאתו ית', והעסק הוא רק כלי לבד לברכת ד'⁹⁸, והוא מה שהתירו לו לעשות כלי, דעם היות שבאמת היא השפעה אלקית הבאה בדרך למעלה מן הטבע ממש, דהבעלי עסקים, הנה לבד זאת שרואים השגחה פרטית במוחש ממש יותר מהיושבי אהל⁹⁶, הנה עוד זאת, הרי רואים המה עניני למעל' מן הטבע, וגם זאת רואים המה במוחש ממש, דבכמה דברים אשר השכל האנושי חייב⁹⁹ לעשות כן וח"ו לא עלה יפה כלל, וענינים שהיו רחוקים מן השכל לגמרי הצליחו, להיות דכללות ההשפעה היא השפעה אלקית, ולחיות דכללות ענין הפרנסה היא השפעה אלקית, לא היו צריכים לכלים כלל, ומ"מ התירו לו לעשות כלי אל ההשפעה העליונה, וכמ"ש¹⁰⁰ וברכך ה"א בכל אשר תעשה, שצ"ל עשי', אבל הוא בדרך עשיית כלי לבד⁹⁸, כי יש נשמות אשר ענין ואופן פרנסתם הוא שא"צ כלל לעשות כלים, וההשפעה העליונה נמשך להם שלא ע"י סיבה וכלי, וממילא הנה ההשפעה היא בדקות יותר. דהנה¹⁰¹ יש לחם מן הארץ¹⁰² ויש לחם מן השמים¹⁰³, דלחם מן הארץ בא ע"י חרישה זריעה וקצירה, וכתוב¹⁰⁴ בזעת

(95) ע"פ לשון אדה"ז בתניא רפ"ז.

(96) ראה שיחת שמע"צ ושמח"ת שנה זו (לקו"ד ח"א ע' קלט ואילך. ספר השיחות תרצ"ד ע' 285 ואילך). אגרות קודש ח"ד ריש ע' שלח (הועתק ב,היום יום" ז תשרי).
(97) משלי י, כב.

(98) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ה ח"ב ע' תרמח ואילך. סה"מ"צ להצ"צ קו, א ואילך. קונטרס ומעין מאמר יז ואילך. סה"מ עת"ר ע' קג ואילך. המשך תער"ב ח"א ע' רו. ע' רכה. ח"ה ע' א'תצה.

(99) - ח"יב.

(100) פ' ראה טו, יח.

(101) ראה תורת חיים ויקהל תטז, ד. המשך תרס"ו ע' תמא ואילך. ד"ה וידבר גו' פנחס תרע"ה (המשך תער"ב ח"ה ע' א'תנא ואילך).

(102) ראה משנה ברכות לה, א. גמרא שם לו, א ואילך.

(103) בשלח טז, ד.

(104) בראשית ג, יט.

ש"פ וישלח, ה'תרצ"ד

יג

אפך תאכל לחם, ולחם מן השמים הוא שלא ע"י יגיעה כלל, דבלחם מן הארץ יש בו פסולת ולחם מן השמים אין בו פסולת, וכמו המן שה' לחם שמים¹⁰⁵, הרי לא ה' בו פסולת¹⁰⁶. ומי שהם במדרי' זו א"צ לחפש ולבקש כלי וסיבת גשמיים¹⁰⁷, כי ההשפעה באה לו שלא ע"י עבודה, אמנם רוב הנשמות צריכים כלים וסיבות גשמיים שע"ז תהי' ההשפעה העליונה.

אך כאשר יוקבע בלבבו האמת שהן רק בדרך כלים לבד, אז יהי' העסק כדבעי למהוי, דלא זו בלבד שלא יהי' בזה שום נדנוד איסור, דאיסור הוא דאסור וקשור בידי החיצונים¹⁰⁸, ואז הנה הכלי אינו שלו, וא"כ גם השפע המתקבל ח"ו הולך למקום שאינו ראוי, אלא דגם מנקה את הכלי היטיב, דבכלים בלתי טהורים גם השפע הבאה מתקלקל, וכאשר מנקה את הכלי' אז הם כלי' ראוי' לברכת ד'. וכמו"כ לא יהי' מוטred בזה כ"כ, מאחר דכללות העסק אין זה דבר עקרי, רק כלי לבד. אמנם להיות כי כל ענינים הגשמיים הם תחת ממשלת ק"ג, וצריכים ע"ז כח ותוקף גדול לעסוק באמונה עפ"י תורת אמת, כי האדם עלול לטעות, ובפרט בדבר שנוגע לעצמו, ויכול להיות ח"ו נבל ברשות התורה כמ"ש הרמב"ן¹⁰⁹, ולזאת צריכים תחלה הקדמת העבודה עם עצמו עד שיוקבע בלבו האמת כי העסק מ"מ הוא רק כלי לבד אל ההשפעה האלקית, ויהי' אצלו הסכם חזק שיהי' העסק עפ"י תורת אמת, וחפצו ורצונו יהי' אשר ההתעסקות בהעסק יהי' ככוונה לש"ש שירויח ויתן צדקה ולקיים מצוה בהידור וגם יקבע עתים לתורה ותפלה במתינות, דע"ז מתבררים הדברים הגשמיים שעסק בהם, והניצוצות דקדושה עולים לד' כעולה וכקרבו¹¹⁰, ונעשה ריח ניחוח לד'¹¹¹, ונמשך לו למטה ג"כ תוס' אור וחיות ברוחניות, וגם בגשמיות שהריוח בא בנקל יותר שלא בריבוי העלמות והסתירים, וכידוע¹¹² דהעלמות וההסתירים שברוחניות הן המה ג"כ מעלימים ומסתירים בהשפעה הגשמית, דז"ע קושי הפרנסה, דבזה"ב¹¹³ שהי' גילוי' ברוחניות הי' טוב

(105) לחם שמים: אוצ"ל: לחם מן השמים.

(106) יומא עה, ב.

(107) ומי שהם במדרי' זו א"צ לחפש ולבקש כלי וסיבת גשמיים: בסה"מ תרס"ח שבערה 1: „ואדרכה נחשב להם לחטא, וכמו ביוסף שנענש על מה שביקש את שר המשקים כו, וכמ"ש במ"א" (ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ה ח"א ע' ר. תורת חיים יחי רמח, א ואילך. אוה"ת תהלים (יהל אור) ע' קנא ואילך. סה"מ תרל"ג ח"א ע' סא ואילך. עזר"ת ע' קב ואילך. תרפ"ח ע' כב ואילך).

(108) ראה תניא פ"ז (יב, א). אגה"ק סכ"ו (קמג, ב).

(109) ר"פ קדושים (יט, ב). וראה לקו"ת ר"פ מסעי (פח, א). אוה"ת משפטים ע' אקי. אגרות קודש ח"ב ע' קנג. ח"ד ע' שכט. ע' תלה. ע' תנו. חט"ו ע' קנז.

(110) לשון אדה"ז בתניא פ"ז (יא, ב).

(111) ויקרא א, ט.

(112) ראה תורת חיים נח נט, ד.

(113) = דבזמן הבית.

בגשמיות ג"כ, והיו איש תחת גפנו וכו'¹¹⁴, אבל בזמה"ג¹¹⁵, הנה ע"י העדר העבודה רבו ההעלמות וההסתירים ברוחניות, הנה גורמים ר"ל העלם והסתר בהשפעה העליונה. אבל ע"י העבודה בעבודת הביוררים נמשך תוספת אור וחיות רוחני, הנה עי"ז פותחים צינורי ההשפעה העליונה ושהשפע ברכה הבא מלמעלה ילך למקום הראוי.

אמנם בכדי שיהי' עבודת הביוררים כדבעי, צ"ל תחלה הקדמת עבודה שכלב זו תפלה¹¹⁶, להתבונן באלקות, עכ"פ בהתבוננות זו שבכל דבר ודבר מעניני עולם יש בו אור וחיות אלקי, והעיקר שירגש אצלו הענין עד שירצה בהאלקות שבהדבר ההוא, ולא ירצה בהגשמי כלל ולא ירגיש בו טעם, וכן הבעל עסק יהי' קבוע בלבו האמת כי זהו רק בדרך כלי, ועושה הסכם חזק בנפשו אשר עסקו יהי' באמונה, וחפצו יהי' דכל עניניו יהיו לש"ש. והנה בעת ההתעסקות בענינים הגשמיים הן באכו"ש והן בעסק מו"מ הרי הכוונה היא בהעלם, כי צריך הוא להתעסק בעניניו בפועל גשמי, ומוכרח להניח בזה שכלו ומדותיו, בלא לב ולב¹¹⁷, ורק כפי מדת ההכרח, והכוונה האלקית היא בהעלם ובאה לידי גילוי אח"כ כשלומד ומתפלל בכח האכילה או כשעושה צדקה בהריות כו', והי"ז בדרך ערמה ומרמה, וכדרך הרמאים שמתגנב ומעלים כוונתו שלא יבין זולתו¹¹⁸, וגונב דעתו שמסכים עמו בכדי שיגלה לו כל לבו, וכאשר יודע הכל אז הוא מגלה עצמו ועושה הכל כחפצו. וכן הוא בעבודת הביוררים, דכל היום בהתעסקותו בעסקו וכן באכו"ש, הנה עי"ז לוקח את הניצוצות, ואח"כ כשלומד ומתפלל אז מתגלה הכוונה האמיתית, ועי"ז מתעלי' הניצוצים ונכללים בקדושה.

וזהו ויאמר לו אלקים שמך יעקב², דשמו האמיתי יעקב שהוא יו"ד עקב¹¹⁹, שהיו"ד דחכ' מברר עד המדרי' היותר תחתונות דעקביים. ואבותיו קראו לו יעקב ע"ש כי ידו אוחזת בעקב עשו³, יד'ו הוא יו"ד¹²⁰, דבחכ' אתברירו⁸⁶, והקב"ה קראו יעקב ע"ש היו"ד דח"ס¹²¹, וזהו שמך יעקב. אמנם כללות ענין עבודת

(114) מלכים"א ה, ה.

(115) = בזמן הגלות.

(116) ראה תענית ב, סע"א.

(117) ע"פ לשון הכתוב – דברי הימים"א יב, לג וכפי' ויק"ר פכ"ה, ב – הובא בפרש"י שם. וראה גם לקו"ת שלח מב, ריש ע"ד.

(118) ראה גם פלח הרמון וישב צו, ד.

(119) פרדס שער כג (שער ערכי הכינויים) מערכת יעקב. עץ חיים שער ג (שער סדר האצילות) פ"ב. תו"א ויצא כא, א. וישב כז, ב. כט, א. שמות נג, סע"ד. לקו"ת בלק ע, ב. דרושים לר"ה סב, ג. ובכ"מ.

(120) תו"א וישב כט, א. שערי אורה ה, א.

(121) ראה תורת חיים וישב רא, ג.

ש"פ וישלח, ה'תרצ"ד

טו

הבירורים היא מילתא זוטרת, והעיקר הוא ישראל, שהוא אל¹²² ושיר אל¹²³, ובעבודה הו"ע יש ששים ריבוי אותיות לתורה, ר"ת ישראל¹²⁴, דנש"י ותורה מושרשים בעצמות ב"ה¹²⁵, והוא עבודת יושבי אהל. וזהו לא יקרא שמך עוד יעקב כ"א ישראל יהי שמך², ומ"מ שם יעקב נשאר¹⁴, שצ"ל עבודת הבירורים בהעלאת¹²⁶, אלא דישראל עיקר, דבני בכרי ישראל⁸ בעבודת יושבי אהל בהמשכת אורות וגילויים בהעבודה דתומ"צ, ויעקב טפל לו, דטפל הוא דבר שאין לו טעם, שהוא העבודה דקבלת עול, שלא לילך אחר הטעם¹²⁷, והטפל הוא בא מן העיקר, דע"י קביעות עתים לתו, שהוא שם ישראל, הנה זה נותן כח בעבודת הבירורים דשם יעקב, וטפל הוא לשון תיקון וטיפול, וכמאמר (כלים פ"ג מ"ה) הטופל כלי חרס, או כמאמר (בכורות פ"ד מ"א) עד כמה ישראל חייבים להיטפל בבכור, להתעסק בגדולו קודם שיתנהו לכהן, רע"ב. והיינו, דעבודת יעקב וטיפולו בעבודת הבירורים ע"י כח התורה לתקן ולהרחיב הכלים דתיקון שיהיו כלים ראוי לקבל האורות מרובים דתהו, דע"י נשלם הכוונה העליונה דהתיישבות אורות דתהו בכלים דתיקון.

-
- (122) ראה עבודת הקודש ח"ג (חלק התכלית) פכ"ז. פרדס שם מערכת ישראל. כלי יקר וישלח לב, כט. לה, י. לקו"ת שלח מ, ג. פ' ראה לב, ד.
- (123) ראה תקו"ז בהקדמה (ג, סע"א). תיקון י (כה, ריש ע"א). לקו"ת שלח מח, ד. בלק עב, א. שם, ג ואילך. שה"ש א, ריש ע"ד.
- (124) ראה זהר חדש רות (פת, ג ואילך). מגלה עמוקות אופן קפו. וראה סה"מ תרפ"ב ע' ת. תרפ"ט ע' פא. תרצ"א ע' שיו. תרח"ץ ע' רטז.
- (125) ראה סה"מ תרנ"ט ע' כג. עטר"ת ע' לב. תרפ"ו ע' רפג ואילך. תרפ"ט סע"ש כה.
- (126) בהעלאת: אוצ"ל: בהעלאת הניצוצות.
- (127) ראה גם סה"מ תרנ"ז ע' יב. וראה ד"ה ויבוא עמלק תר"ץ. ד"ה אז יבקע שנה זו. ד"ה אמרת ה' צרופה תרצ"ה (לקמן ע' 0001. ע' 0001). ועוד.

מכתב כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ

בי"ה. ג' ט' מ"ח תרפ"ו

כבוד ידידי הכי נכבד ונעלה, המוכתר במדות נשגבות,
פועל חרוץ לטובת בני עמו, החכם הנודע מר יקותיאל²
יחי למשפחת קרעמער.

שלום וברכה!

הבשורה המנעימה אשר התבשרתי מאת ידידנו הכי נעלה הרב
רמ"מ ש"י לאָקשין³, כי עבודתם ותעמולתם עשתה פרי כי התקבלה
ההצעה⁴ ע"ד העוזר לבעלי מושבות בהתיסדות מוסדי הדת, ועל דבר העוזר
לאחינו יחיו במלאכת יד, שְׁמָחָה את לבבי השבורה והרצוצה ממצבם המר
של אחינו יחיו, מאות ואלפים משפחות מאחינו יחיו סובלים קור ורעב
מאפס עבודה שלא יחללו את הש"ק ואת הדת, ועתה אם אמת נכון הדבר
כי הדוונט יקיים הבטחתו להחזיק ידי הרוצים להתעסק במלאכת יד ע"מ

(1) מצילום האגרת (בכתי"ק). – נדפסה (בתרגום חפשי לאידיש) ב„תולדות רמ"א קרעמער“
(ניו יאָרק, תרפ"ו) ע' 129 ואילך. ומשמ – לאגרות-קודש ח"א אגרת רעה.

(2) מר יקותיאל... קרעמער: תרנ"ה – ר"ח אייר תשמ"ו. עו"ד וחבר אגודת חסידי חב"ד בארה"ב
וקאָנאָדע. אגרות נוספות אליו – אגרות-קודש ח"ג אגרת ה'ת, ובהנסמן בהערות שם.

(3) הרב רמ"מ ש"י לאָקשין: תמוז תרכ"ט – ב' מר-חשון תרצ"ד. מלפנים – רב בעיר
קריוואָיאָרָג (אוקראינה). שלהי כסלו תרפ"ד – הגיע לארה"ב, התיישב בברוקלין, ונתמנה לרב
ואב"ד לאגודת החסידים בבראָנזוויל (שכללה 5 בתי-כנסיות), ולאחמ"כ לרב ואב"ד ביהכנ"ס צמח
צדק בווייליאַמסבורג. מנהל אגודת חסידי חב"ד בארה"ב וקאָנאָדע (נוסדה – תמוז-מנ"א תרפ"ד),
וחבר הנהלת אגודת הרבנים דארה"ב וקאָנאָדע; וראה אגרות אליהם בענין דלהלן – אגרות-קודש
ח"א אגרת ער (ג') תמוז תרפ"ה, „אגודת חסידי חב"ד בארצות הברית וקאָנאָדע יצ"ו“. רעט (יו"ד
מ"ח תרפ"ו, ל„מנהיגי... „אגודת-הרבנים“ בעי"ת נויאָרק יצ"ו).

(4) התקבלה ההצעה: של רבינו, במכתבו-הרצאה „אל כבוד הנדיבים המפורסמים חברי המוסד
דזשונט“ – אגרות-קודש ח"א אגרת רסט (כ"ה סיון תרפ"ה); ותוכנה: (א) שבמושבנות אשר הדוונט
מייסד ברוסיה עבור „סובלי הפרעות והרציחות האיומות אשר היו בשנת תרע"ט-תרפ"ג, לתת להם
נחלת שדה וכרם, ויציבו להם מטרה, לעשות את אחיהם לעובדי אדמה“ – יהיו בהם מוסדי הדת
הדרושים לכל יהודי „כמו: בית טבילה, מורה עברי במסורת אבות, שוחט, רב, ובית הכנסת“; (ב)
לייסד בתי עבודה למלאכת יד כדי ש„עשיריות אלפים איש, הבלתי אפשר להם להיות עובדי אדמה,
ימצאו מחיתם בלית אנשי ביתם בעבודה ישרה, מבלי אשר יהיו מוכרחים לחלל השבת והמועד“
(עיי"ש בארכה). – בהמשך לזה, ראה אגרות-קודש שם אגרות רצב"ג. רצו. שם. חט"ז אגרת
ה'תשנא. ובכ"מ. – וראה סקירה בתולדות חב"ד ברוסיה הסובייטית פ"א „חיזוק הדת במושבות
(קאָלאָניעס)“ – ע' נו ואילך; פט"ז „סידור מלאכת יד ביתית (קוסטאַר)“ – ע' עא ואילך).

שיוכלו לשמור את הדת, אז בעזה"י הרבה מאחינו יהיו שבֵּעִים בלחם הם ביתם ובניהם ובנותיהם, ויתקדש שם שמים.

ובגלל הדבר הגדול והנשגב הלזה, יברך השי"ת אתכם בברכה כפולה ומשולשת, כי מלאכי החיים והשלום הברכה וההצלחה יקדמו את פניכם, ויהי ד' עם פִּיכֶם: כאמור, כל כלי יוֹצֵר עליך לא יצלח, וכל לשון תקום אתך למשפט תרשיעי, וד' אלקי אבותנו אשר נתן לכם לשון למודים⁷, הוא יאר פניו אליכם⁸, ללכת בעקבי אביכם החסיד ז"ל⁹, להיטיב לאחינו, ולדרוש טובתם האמיתי בזמני ונצחי.

אמנם ידידי בן ידיד¹⁰, הנסיון הכבד הראני, כי עד אשר מוביאים דבר טוב אל הפועל, ולהעמידו בעזרתו ית' על בסיסו הנכון, עובר עידן ועדנים¹¹, ודורש תעמולה חרוצה, ויגיעה עצומה, ובכן עמדו חזק להביא בעזרתו ית' בפועל בחיים (דורך פיהרין אין לעבין) את אשר התחלתם לטובה ולברכה, ודבר לא יעצרכם מלהביא ברכה לאחינו המדוכאים והנשברים רק בעד שמירת הדת.

זכרו ידידי בן ידידי, כי על ידכם יוכלו בעז"ה להִנְשֵׁע מאות ואלפים מאחינו הם ואנשי ביתם, יחיו, המפרפרי עתה בין החיים והמות ר"ל רק בעד שמירת הדת¹², ודעו וְכִטְחוּ בד' כי הוא יהי בעזרכם בזכות הרבים מקדשי שמו ית'.

(5) ויהי ד' עם פִּיכֶם: ע"פ שמות ד, יב; טו.

(6) כאמור כל כלי . . . וכל לשון גו': ישעי' נד, יז (ובמצו"ד שם: „כל כלי יוֹצֵר עליך – כל כלי זיין אשר יחדוהו בשבילך להלחם בך, לא יצלח – את בעליו לא יצלח כי לא יזיק לך, וכל לשון – כל איש לשון מדבר גדולות אשר עמך למשפט להתוכח עמך, תרשיעי – את תרשיעי אותו במשפט ויצא מחוייב ותשארי זכאית, ר"ל לא יזיקו לך לא במעשה ולא בדיבור").

(7) נתן לכם לשון למודים: ע"פ ישעי' ג, ד.

(8) יאר פניו אליכם: ע"פ נשא ו, כה.

(9) אביכם החסיד ז"ל: מוה"ר משה אליעזר קרעמער – נשיאה הראשון של אגודת חסידי חב"ד בארה"ב וקאנאָדע, עד לפטירתו – ו' אייר תרפ"ה. אודותיו ראה „תולדות רמ"א קרעמער".

(10) ידידי בן ידידי: ע"פ מנחות נג, סע"א.

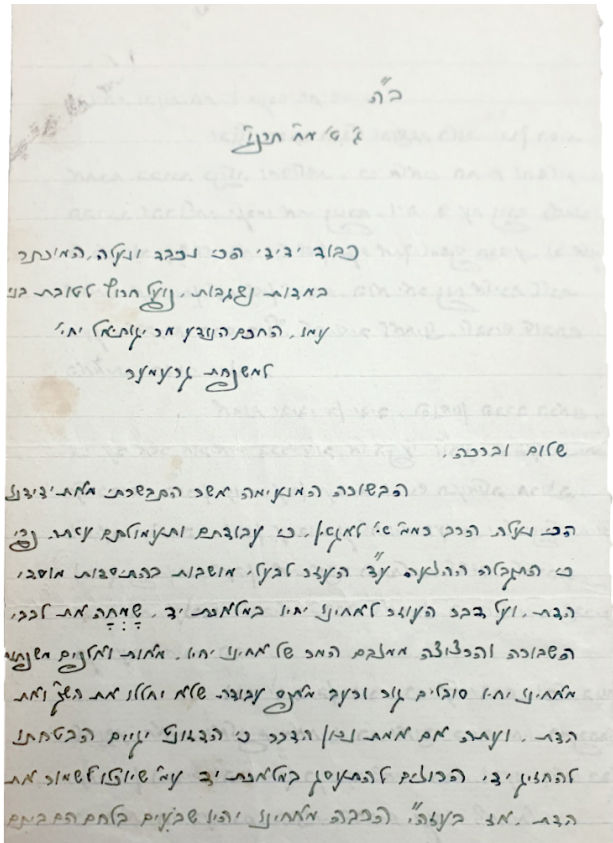
(11) עידן ועדנים: ע"פ דניאל ז, כה.

(12) המפרפרי עתה בין החיים והמות ר"ל רק בעד שמירת הדת: במכתבו ל„אגודת חסידי חב"ד בארצות הברית וקאנאָדע יצ"ו" (נסמן לעיל) – מפרט רבינו: „לא אחטא בשפתי – גלאתי קרוא מכתבי תמרורים הכתובים בדמי אנשים חשובים שומרי תורה ומצוה, נעויתי לשמוע צעקת הטובעים בים צרות ותלאות, העטופים ברעב, עוני ומחסור, מעי חמרמרו מלהקשיב אנקת רצוצים שבורים ונדכאים . . . כבד לי הדבר במאוד אבל התאפק אני לא אוכל מלהעתיק איזה גרגרי מר ניב שפתי נאנחים הנמצאים בילקוט המכתבים המתקבלים אלי יום יום. – זה כותב ענינו ומצבו בעבר ובהווה,

והי ברכה ושלוש כאו"נ וידידו הדו"ש ומברכו

יוסף יצחק שניאורסאהן

המצב נורא הוא, וסוף דבריו הוא כזה: אנא השם הושיעני נא, כי עד נשמתי האחרונה לא [אפיר] ברייתך ואל תביאני לידי נסיון אשר אהי ח"ו וח"ו מוכרח לחלל בהקודש בעם אלקי אברהם. השני מסיים אנא השם, חוסה נא, רחם נא, ופרנסני כאחד היצורים אשר בארץ צי' ושמוון, או (ח"ו) קח נא נשמת עבדך בעודנה תמימה עם דתך ותורתך. והשלישי כותב בארוכה מהמצב השורר בעדתו ומקום כהונתו ע"ד . . אופני חיי הסוחרים הקטנים ומס'נ בעניני דת, כשמירת שבת וכו' . . הן הנה תוכן המכתבים האגרות והידיעות המתקבלות יום יום. עיני עיני יורדה מים על שבר בת עמי אשר ככה הגיע אליהם כו" (עיי"ש בארוכה).

80%

פאקסימיליא מגוכתי"ק כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ מעמוד הראשון של המכתב

לזכות

הרה"ח הרה"ת ר' חיים יהודא בן עטא

קרינסקי

מזכיר כ"ק אדמו"ר זי"ע

בקשר עם יום הולדתו התשעים

לאורך ימים ושנים טובות ובריאות

מתוך אושר, מנוחה, הרחבה

והצלחה רבה ומופלגה בטוב הנראה והנגלה

בכל אשר יפנה בגשמיות וברוחניות

ונחת רוח יהודי חסידותי מיו"ח מתוך שמחה וטוב לבב

נדפס על ידי יוצאי חלציו

שיחיו לאורך ימים ושנים טובות ובריאות

